

ADVIES Nr. 2.282

Zitting van dinsdag 29 maart 2022

Aanvullende pensioenen - Opvolging van het afsprakenkader van 25 juni 2021

x   x   x

ADVIES Nr. 2.282

Onderwerp : Aanvullende pensioenen - Opvolging van het afsprakenkader van 25 juni 2021

In het advies nr. 2.237 van 15 juli 2021 ter uitvoering van het afsprakenkader van 25 juni 2021 is opgenomen dat de Nationale Arbeidsraad met de hulp van de Federale Pensioendienst een oplossing zal voorstellen met betrekking tot de problematiek van de ZIV-bijdrage en de kleine aanvullende pensioenen.

Daarnaast is in het advies opgenomen dat ook een oplossing zal worden gezocht voor de problematiek van de kleine bedragen (< 150 euro) en de korte contracten (< 6 maanden) om het administratief beheer te vereenvoudigen met behoud van de rechten van de aangeslotenen en het verschaffen van informatie aan de aangeslotenen.

De bespreking van het dossier werd toevertrouwd aan een werkgroep.

Op verslag van die werkgroep heeft de Raad op 29 maart 2022 het volgende unanieme advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

De interprofessionele sociale partners hebben op 25 juni 2021 een afsprakenkader vastgelegd over een aantal interprofessionele thema's, waaronder de aanvullende pensioenen.

In het kader van de uitvoering van dat afsprakenkader heeft de Nationale Arbeidsraad op 15 juli 2021 het advies nr. 2.237 uitgebracht.

In het advies is opgenomen dat de Raad met de hulp van de Federale Pensioendienst een oplossing zal voorstellen met betrekking tot de problematiek van de ZIV-bijdrage en de kleine aanvullende pensioenen.

Daarnaast is in het advies opgenomen dat ook een oplossing zal worden gezocht voor de problematiek van de kleine bedragen (< 150 euro) en de korte contracten (< 6 maanden) om het administratief beheer te vereenvoudigen met behoud van de rechten van de aangeslotenen en het verschaffen van informatie aan de aangeslotenen.

De Raad heeft tijdens zijn werkzaamheden kunnen rekenen op de waardevolle medewerking van de beleidscel van de minister van Pensioenen, de Federale Pensioendienst, Sigedis, PensioPlus en een aantal vertegenwoordigers van de sectorale pensioenfondsen, die hij daarvoor bedankt.

De Raad bedankt ook de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) voor het technisch advies dat door de Raad werd gevraagd inzake de bepaling van een mogelijke nieuwe coëfficiënt voor de omzetting van een kapitaal naar een fictieve rente in het licht van de verschillende relevante parameters.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Problematiek van de ZIV-bijdrage en de kleine aanvullende pensioenen

1. Omschrijving van de problematiek

Het pensioen is onderworpen aan een aantal sociale en fiscale inhoudingen zoals de ZIV-bijdrage en de solidariteitsbijdrage.

Om de correcte ZIV-bijdrage te kunnen vaststellen, wordt er rekening gehouden met alle bruto pensioeninkomsten, zowel het wettelijk pensioen als het aanvullend pensioen, die eenzelfde persoon ontvangt.

De maandelijkse ZIV-bijdrage bedraagt 3,55 % wanneer het totaal van alle pensioeninkomsten een bepaalde drempel overschrijdt.¹

Voor de berekening van de verschuldigde maandelijkse ZIV-bijdrage wordt het aanvullend pensioen in kapitaal omgezet in een fictieve rente. Deze fictieve rente wordt toegevoegd aan de andere pensioeninkomsten om te bepalen of alle pensioeninkomsten van eenzelfde persoon al dan niet de drempel overschrijden.

De omzetting in een fictieve rente gebeurt op basis van de coëfficiënten zoals bepaald in de tabel die gevoegd is bij het koninklijk besluit van 25 april 1997 tot uitvoering van artikel 68, §2, derde lid, van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen. Het bedrag van het kapitaal wordt gedeeld door de coëfficiënt die volgens de van kracht zijnde sterftetafels overeenstemt met de leeftijd van de begunstigde op de dag van de betaling van het kapitaal en door 12. Op 65 jaar bedraagt die coëfficiënt 12,40.

De sociale partners stellen vast dat de werknemers met een pensioenbedrag tussen 1.733,84 euro en 1.797,64 euro (bedragen vanaf 1 maart 2022 voor een pensioen als alleenstaande), een pensioeninhouding van 100 % ondergaan in de mate dat elke euro bijkomend pensioen tussen die 2 drempels integraal naar de ZIV-bijdrage gaat.

---

¹ <https://www.sfpd.fgov.be/nl/betaling/brut-net#ZIV>

Dit geldt voor elk pensioeninkomen maar is zeer visibel voor bijkomende voordelen zoals het aanvullend pensioen.

Daarnaast stellen de sociale partners vast dat door de toepassing van de verouderde omzettingscoëfficiënten, het aanvullend pensioen omgezet in fictieve rente te hoog wordt ingeschat.

Dit brengt met zich mee dat in sommige gevallen het aanvullend pensioenkapitaal na verloop van tijd volledig opgaat aan de betaling van de ZIV-bijdrage. De fictieve rente afkomstig van het aanvullend pensioenkapitaal wordt ook nadat het aanvullend pensioenkapitaal volledig is opgegaan aan de inhouding van de ZIV-bijdrage, blijvend in aanmerking genomen voor het vaststellen van de inhoudingen. Deze situatie geldt wanneer het niveau van het wettelijk pensioen in de buurt ligt van de drempelwaarde van 1.733,84 euro en het aanvullend pensioenkapitaal beperkt is. De Ombudsman voor Pensioenen heeft op deze problematiek gewezen in zijn jaarverslag van 2019².

Een gelijkaardig mechanisme dat rekening houdt met dezelfde omzettingscoëfficiënten is van kracht in het kader van de inhouding van de solidariteitsbijdrage. Voor de berekening van deze solidariteitsbijdragen liggen de drempelbedragen echter veel hoger.

De bestaande wetgeving zorgt dus voor onrechtvaardige situaties met verlies van vertrouwen in het aanvullend pensioen tot gevolg.

De Raad merkt op dat deze problematiek een impact heeft op de harmonisering van de aanvullende pensioenen en de verdere democratisering van het aanvullend pensioen. Zo ondervinden sommige sectoren weerstand om verdere stappen te zetten inzake de harmonisering van de aanvullende pensioenen. De desbetreffende werknemers staan immers een deel van hun loonsverhoging af om een hoger aanvullend pensioen te krijgen, terwijl ze uiteindelijk minder pensioeninkomen zullen genieten dan wanneer zij geen aanvullend pensioen zouden krijgen.

---

² Jaarverslag 2019 - College van de Ombudsmannen voor Pensioenen: <https://www.ombudsmanpensioenen.be/docs/reports/2019/9.%20JV%202019%20Hfdst%208.pdf>, p. 145 e.v.

2. Vraag tot actualisering van de omzettingscoëfficiënten

De Raad wenst een oplossing voor de geschetste problematiek. Het doel van de voorgestelde wijziging is dat het gecumuleerde totaal van de inhoudingen van de ZIV-bijdrage en de solidariteitsbijdrage niet hoger is dan het uitgekeerde aanvullend pensioenkapitaal.

Hij meent dat de actualisering van de omzettingscoëfficiënten reeds heel wat soelaas kan bieden. Deze omzettingscoëfficiënten zijn immers op vandaag totaal achterhaald.

In de bijlage bij het koninklijk besluit van 25 april 1997 tot uitvoering van artikel 68, §2, derde lid, van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen is de tabel opgenomen met de omzettingscoëfficiënten die door de Federale Pensioendienst wordt gebruikt om de fictieve rente te berekenen. Deze omzettingscoëfficiënten steunen enerzijds op een mortaliteitstabel PR die een gemiddelde vormen van de sterftetafels MR en FR en anderzijds op een interestvoet van 4,75 % zoals veelal gebruikelijk is voor levensverzekeringsactiviteiten.

Gelet op de hogere gemiddelde levensverwachting is de gebruikte mortaliteitstabel niet meer actueel. Daarnaast stemt de interestvoet van 4,75% niet meer overeen met de realiteit van de huidige interestvoeten.

De Raad heeft kennisgenomen van het technisch advies van de FSMA inzake de bepaling van een mogelijke nieuwe coëfficiënt voor de omzetting van een kapitaal naar een fictieve rente in het licht van de verschillende relevante parameters.

De Raad stelt voor om de omzettingscoëfficiënten te herzien conform de voorstellen geformuleerd door de Federale Pensioendienst en de beleidscel van de minister van Pensioenen. De coëfficiënt zou daarbij op 65 jaar 22,43 bedragen.

De Raad is van oordeel dat de omzettingscoëfficiënt in de toekomst voldoende stabiel moet zijn om het vertrouwen in het aanvullend pensioen te verstevigen. De Raad is tevens van oordeel dat de omzettingscoëfficiënt elke tien jaar moet geëvalueerd worden en vervolgens kan herzien worden, in functie van actualisaties van de parameters die aan basis van deze coëfficiënt liggen.

Vervolgens is de Raad van mening dat een geactualiseerde omzettingsscoëfficiënt dient toegepast te worden ook voor de berekening van de ZIV-bijdrage op de reeds gepensioneerden voor wat betreft het pensioen betaald na de inwerkingtreding van de nieuwe coëfficiënten.

Indien zou blijken dat deze vraag om technische/praktische redenen onmogelijk uitvoerbaar zou zijn, is de Raad van oordeel dat voor wat betreft de reeds uitbetaalde pensioenen rekening gehouden moet worden met de te hoge bijdragen die (in sommige gevallen) gedurende jaren werden betaald door de toepassing van een achterhaalde omzettingsscoëfficiënt. Het beperken in de tijd van het in aanmerking nemen van het aanvullend pensioen ter berekening van de bijdrage, kan voor deze problematiek een billijke oplossing zijn.

De Raad verzoekt dan ook dat de voorgestelde wijziging van de omzettingsscoëfficiënt onverwijld toepasselijk wordt gemaakt voor de berekening van de ZIV-bijdrage, aangezien deze wijziging fundamenteel is om het vertrouwen in het aanvullend pensioen te verzekeren.

De Raad stelt tevens vast dat de omzettingsscoëfficiënt voor de solidariteitsbijdrage verouderd is. De aanpassing van de omzettingsscoëfficiënt voor de solidariteitsbijdrage kan evenwel ongewenste gevolgen hebben. Voordat de omzettingsscoëfficiënt voor de solidariteitsbijdrage wordt aangepast, moet de kwestie verder onderzocht worden door de bevoegde beleidsceel, in samenspraak met de sociale partners en voor advies liefst tegen eind 2022.

B. Problematiek van de correcte inning van de ZIV-bijdrage

1. Omschrijving van de problematiek

Bij de uitbetaling van een aanvullend pensioenkapitaal dient de pensioeninstelling een ZIV-bijdrage van 3,55 % in te houden aan de bron.

Het uiteindelijke percentage van de ZIV-bijdrage wordt vastgelegd bij de uitbetaling van het wettelijk pensioen. Daarvoor worden alle pensioeninkomsten, zowel het wettelijk pensioen als het aanvullend pensioen, die eenzelfde persoon ontvangt in aanmerking genomen.

In sommige gevallen wordt de inhouding van de ZIV-bijdrage toegepast zonder dat er rekening wordt gehouden met de inhouding van de ZIV-bijdrage die de pensioeninstelling reeds op het aanvullend pensioenkapitaal heeft toegepast aan de bron.

De fictieve rente wordt berekend op het bruto aanvullend pensioenkapitaal waarin een ZIV-bijdrage vervat zit. Daardoor zit reeds een ZIV-bijdrage vervat in de fictieve rente die in aanmerking genomen wordt voor het bepalen van het bedrag van de ZIV-bijdrage.

De Ombudsman voor Pensioenen heeft deze problematiek omstandig beschreven in zijn jaarverslag van 2020.³

2. Vraag tot correcte inning van de ZIV-bijdrage

De Raad sluit zich aan bij de aanbeveling die de Ombudsman voor Pensioenen doet in zijn jaarverslag van 2020. De Ombudsman voor Pensioenen vraagt om de wetgeving aan te passen zodat het effectief totaal ontvangen pensioenbedrag (wettelijk pensioen en aanvullend pensioenkapitaal) niet onder het drempelbedrag ZIV-bijdrage komt te liggen.

Hierbij dient een oplossing gevonden voor het geschetste probleem. Het aanvullende pensioenkapitaal wordt bij de uitkering reeds onderworpen aan een inhouding van ZIV-bijdrage aan 3,55 %.

Zoals werd aangetoond door de berekeningen die werden gemaakt door een expert van de Federale Pensioendienst in het kader van de besprekingen in de Raad, blijkt dat de huidige berekening het bedrag van de fictieve rente niet alleen benut om te bekijken of globale pensioeninkomen bestaande uit het wettelijk pensioen verhoogd met het aanvullend pensioen, uitgedrukt in rente, de drempel voor de toepassing van de ZIV-bijdrage al dan niet overschrijdt, maar dat het gehele pensioeninkomen (het wettelijk pensioen en de fictieve rente) opnieuw onderworpen wordt aan de ZIV-bijdrage wanneer het globale pensioeninkomen zich tussen beide drempelbedragen situeert.

---

³ Jaarverslag 2020 - College van de Ombudsmannen voor Pensioenen: [https://www.mediateurpensi-
ons.be/docs/reports/020/Hfsdst12.pdf](https://www.mediateurpensi-
ons.be/docs/reports/020/Hfsdst12.pdf), p. 135 e.v.

Een ingreep is nodig om te vermijden dat het aanvullende pensioen, twee keer onderworpen wordt aan dezelfde inhouding, eerst bij de uitkering in kapitaal en vervolgens nog eens in de vorm van de fictieve rente.

C. Problematiek van de kleine bedragen

1. Omschrijving van de problematiek

De Raad herinnert eraan dat het regeerakkoord voorziet dat dient ingezet te worden op de kostenreductie in het kader van de aanvullende pensioenen, onder meer door administratieve en legistische vereenvoudiging. Er wordt gevraagd om samen met de stakeholders een omstandig overzicht te maken van de verdere mogelijkheden tot automatisering en kostenreductie in het administratieve beheer en de afhandeling van aanvullende pensioenen, de juridische obstakels in kaart te brengen en een stappenplan op te stellen voor de realisatie van efficiëntere oplossingen.

De Raad neemt er akte van dat werkzaamheden hiertoe lopende zijn in het kader van de Commissie voor Aanvullende Pensioenen die geen betrekking hebben op de kwestie van de kleine pensioenbedragen.

Hij merkt evenwel op dat de sociale partners in hun afsprakenkader van 25 juni 2021 ook de aanvullende pensioenen hebben betrokken, waarna de Raad op 15 juli 2021 het advies nr. 2.237 uitbracht om de afspraken te concretiseren. Specifiek wat betreft de problematiek van de kleine bedragen (< 150 euro) en korte contracten (< 6 maanden), werd in dit advies gevraagd om in de Raad te werken om voor deze problematiek een oplossing te zoeken “om het administratief beheer te vereenvoudigen met behoud van de rechten van de aangeslotenen en het verschaffen van informatie aan de aangeslotenen”.

2. Vraag tot vereenvoudiging bij de uitbetaling

Als resultaat van de werkzaamheden die hieromtrent gebeurden in de werkgroep, wenst de Raad dat de communicatie op het moment van de uitbetaling bij pensionering zou worden vereenvoudigd bij kleine pensioenrechten (≤ 150 euro) in de lijn van hetgeen reeds bestaat bij uittreding.

Is het bedrag van de verworven reserves bij uittreding kleiner dan of gelijk aan 150 euro dan blijft het bedrag op de datum van de uittreding bij de pensioeninstelling, behalve indien het pensioenreglement anders bepaalt, (art. 32, § 1, 3de en 4de lid WAP), zonder dat er communicatie is naar de uittreder rond de verworven reserves en de keuzes.

In plaats van de bestaande 2-wegscommunicatie door de pensioeninstelling (informatieve brief + een terug te sturen invulformulier) op het moment van de uitbetaling, vraagt de Raad dat de volgende regeling zou ingevoerd worden indien het bedrag van de verworven reserves op het moment van de uitbetaling kleiner dan of gelijk is aan 150 euro:

- aan Sigedis wordt gevraagd om aan de pensioeninstelling het rekeningnummer te bezorgen waarop ook het wettelijk pensioen wordt gestort.
- vanuit MyPension wordt een push-communicatie verstuurd met een bericht (digitaal) aan de aangeslotene (1-wegscommunicatie), inhoudende de informatie dat dit rekeningnummer door de pensioeninstelling zal gebruikt worden voor de uitbetaling van het aanvullend pensioen, tenzij de aangeslotene binnen een bepaalde termijn zou laten weten (digitaal) dat de uitbetaling dient te gebeuren op een ander rekeningnummer. Bij gebreke van antwoord binnen deze termijn, zou de uitbetaling dus automatisch gebeuren op het doorgegeven rekeningnummer.
- indien het voor MyPension niet mogelijk is om de informatie digitaal over te maken, dient evenwel informatie op papier voorzien te worden (digital by default).
- Indien Sigedis niet beschikt over een rekeningnummer of een ander rekeningnummer dat door de aangeslotene wordt bezorgd binnen de voorziene termijn, blijft men wel afhankelijk van het antwoord van de aangeslotene voor de uitbetaling kan gebeuren.

Verder wenst de Raad op de hoogte gebracht te worden van verdere voorstellen tot administratieve vereenvoudiging die zouden worden gedaan in het kader van de werkzaamheden van de Commissie voor Aanvullende Pensioenen.
